

РЕЦЕНЗІЇ

Кучинська О. П.,

*доктор юридичних наук, професор,
професор кафедри правосуддя
юридичного факультету Київського національного університету
імені Тараса Шевченка*

Лобойко Л. М.,

*доктор юридичних наук, професор,
завідувач відділу дослідження проблем
слідчої, прокурорської та судової діяльності
Науково-дослідного інституту вивчення
проблем злочинності імені академіка В. В. Сташиса
Національної академії правових наук України*

Сергєєва Д. Б.,

*доктор юридичних наук,
старший науковий співробітник,
доцент кафедри правосуддя юридичного факультету
Київського національного університету
імені Тараса Шевченка*

СУЧАСНЕ ТЕОРЕТИКО-ПРАКТИЧНЕ ВИДАННЯ, ПРИСВЯЧЕНЕ КРИМІНАЛЬНО- ПРОЦЕСУАЛЬНИМ ФУНКЦІЯМ¹

Із прийняттям Кримінального процесуального кодексу України 2012 року (далі – КПК України 2012 р.), було докорінно змінено порядок кримінального провадження в Україні, запроваджено численні нові інститути та модернізовано вже існуючі, із адаптуванням їх до міжнародних засад стандартів здійснення кримінального провадження.

Зазнали докорінних змін і стали наукові підходи до розуміння самих категорій кримінального процесу. Серед іншого, це зумовило необхідність наукових досліджень теоретико-методологічних засад теорії кримінально-процесуальних функцій, проблем їх реалізації, система-

тизації та класифікації, функціональної спрямованості кримінально-процесуальної діяльності суб'єктів кримінального провадження за КПК України 2012 р.

У зв'язку з наведеним вище, підготовку та написання монографії «Кримінально-процесуальні функції: теорія, методологія та практика реалізації на основі положень Кримінального процесуального кодексу України 2012 р.» к.ю.н., доцентом, докторантом кафедри кримінального процесу Національного університету «Одеська юридична академія» І.В. Гловюк слід визнати актуальними та своєчасними. Піднята автором проблематика особливо актуалізується у зв'язку з істотним розширенням сфери дії прин-

¹ Кримінально-процесуальні функції: теорія, методологія та практика реалізації на основі положень Кримінального процесуального кодексу України 2012 р.: монографія / І.В. Гловюк. – Одеса: Юридична література, 2015. – 712 с.

ципу засади змагальності у кримінальному провадженні, оскільки основним її елементом цього принципу є розмежування кримінально-процесуальних функцій, а основною вимогою до реалізації – недопущення суміщення основних кримінально-процесуальних функцій.

Основною метою монографії стало формування системної та повноцінної концепції кримінально-процесуальних функцій у сфері царині кримінального провадження; характеристика кримінально-процесуальних функцій основоположного (первинного) рівня та похідних кримінально-процесуальних функцій; аналіз та вирішення проблем їх реалізації у кримінальному провадженні України; наукове забезпечення підготовки змін та доповнень до чинного КПК України з метою становлення цілісного бачення правничою спільнотою висвітлених основоположних питань.

Рецензована монографія орієнтована на досить широку аудиторію, а саме: наукових співробітників, викладачів вищих юридичних навчальних закладів і факультетів, працівників правоохоронних і судових органів, адвокатів, студентів та аспірантів вищих юридичних навчальних закладів як з теоретичної, так і практичної точки зору. Рецензоване видання надасть аудиторії, на яку його спрямовано, можливість осмислити зміни, які відбулися у нормативному регулюванні порядку кримінального провадження в Україні, зміцнити парадигмальні засади бачення підходів до праворозуміння, нормотворення, правозастосування у контексті забезпечення реалізації кримінально-процесуальних функцій.

Попри складність поставленого завдання, воно, відповідно до змісту монографії, було вирішено автором авторкою у повному обсязі.

Монографія охоплює складається з 5 розділів, межах змісту яких відповідають окремі тематичні напрямки, які що розкривають засади теорії кримінально-процесуальних функцій, проблеми їх систематизації та класифікації, функціональну спрямованість кримінально-про-

цесуальної діяльності окремих суб'єктів кримінального провадження, основоположні та похідні кримінально-процесуальні функції, їх реалізацію у кримінальному провадженні України. Відповідно до змісту монографії, матеріал викладено у чіткій логічній послідовності, що сприяє його сприйняттю.

У першому розділі авторкою проведено аналіз наукової розробленості проблеми кримінально-процесуальних функцій у кримінально-процесуальній доктрині, сформульовано методологічні ідеї теорії кримінально-процесуальних функцій (с. 29–30), надано поняття та виділено ознаки кримінально-процесуальних функцій (с. 47–49), співвіднесено категорію «кримінально-процесуальна функція» з іншими категоріями теорії функціоналізму; це стало методологічною основою дослідження проблематики у наступних розділах монографії.

На основі аналізу нормативної та теоретичної бази авторкою у другому розділі викладено власну концепцію системи кримінально-процесуальних функцій, у межах якої виділено: основоположний (первинний) рівень кримінально-процесуальних функцій (кримінальне переслідування, захист та правосуддя); вторинний рівень (розслідування, прокурорський нагляд, відомче процесуальне керівництво досудовим розслідуванням, коригуюча функція, судовий контроль, забезпечення слідчим суддею доказів, забезпечення законності та обґрунтованості обмеження прав та законних свобод учасників кримінального провадження та інших осіб, міжнародне співробітництво, законоохоронна функція); обслуговуючий рівень (допоміжна функція) та паралельний (приєднаний) рівень (забезпечення відшкодування шкоди, завданої кримінальним правопорушенням, заперечення проти цивільного позову, реабілітаційна функція) (с. 145).

Третій розділ присвячено визначенню функціональної спрямованості таких суб'єктів кримінального провадження, як суд, слідчий суддя, прокурор, слідчий,

керівник органу досудового розслідування, оперативні підрозділи, потерпілий, цивільний позивач, цивільний відповідач, представник юридичної особи, щодо якої здійснюється провадження, свідок, адвокат свідка. Слід відмітити і обґрунтування авторкою позиції, що представник юридичної особи, щодо якої здійснюється провадження, реалізує функцію захисту, у зв'язку із чим у п. 19 ст. 3 Кримінального процесуального кодексу має бути віднесений учасників кримінального провадження з боку захисту (с. 275).

У четвертому та п'ятому розділі монографії послідовно та логічно розглядаються усі виділені кримінально-процесуальні функції основоположного (первинного), вторинного, обслуговуючого та паралельного (приєднаного) рівня, і на основі аналізу матеріалів практики розкриваються проблеми їх реалізації, пропонуються шляхи їх вирішення.

Автором монографії дотримано принципу плюралізму в наукових дослідженнях, що знаходить свій вияв у широкому використанні чинної нормативної бази не лише України, але й зарубіжних держав, а також у тому, що викладений матеріал ґрунтується на працях учених різних країн держав та різних часів. Позитивним є те, що автором рецензованої монографії приділено значну увагу практиці Європейського суду з прав людини, урахування якої не тільки стало обов'язковим для суддів під час кримінального провадження але й, безумовно, здатне розширити вектор наукового сприйняття теорії і практики кримінального провадження.

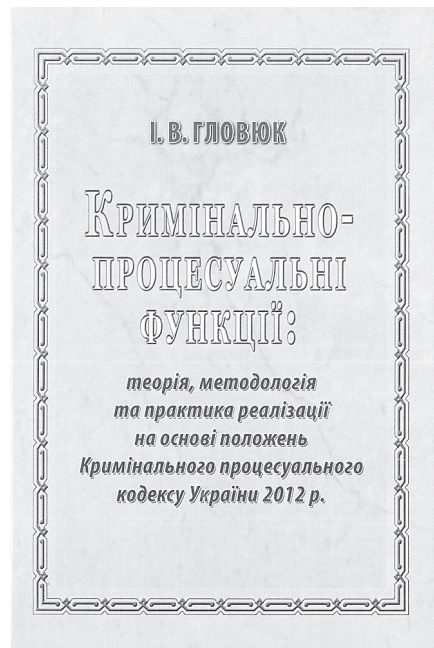
Враховуючи викладене, монографія І. В. Гловюк може об'єктивно вважатися вдалим комплексним та системним дослідженням теоретико-методологічних засад кримінально-процесуальних функцій як категорії кримінально-процесуальної доктрини, системи та класифікації кримінально-процесуальних функцій; авторкою зроблено ґрунтовні висновки як теоретичного, так і практичного спрямування (с. 697–706). Не викликає сумніву той факт, що ця фундаментальна праця

слугуватиме доктринальним орієнтиром для вироблення у майбутніх правників, аспірантів, науковців і правозастосовників стійкої фахової позиції з питань, що досліджуються на її сторінках.

Рецензована монографія становить значний науковий інтерес і заслуговує на увагу усіх небайдужих до проблем розвитку та вдосконалення кримінального процесуального права.

Таким чином, видається за можливе відзначити, що рецензована робота – монографія І. В. Гловюк «Кримінально-процесуальні функції: теорія, методологія та практика реалізації на основі положень Кримінального процесуального кодексу України 2012 р.», цілком відповідає вимогам, які пред'являються ставляться до наукових видань, є новітнім, і актуальним та доречним виданням, підготовленим висококваліфікованим автором з урахуванням у найкращих традиціях традицій юридичної науки кримінального процесу й освіти.

Пропонується монографія:



Гловюк І. В. Кримінально-процесуальні функції: теорія, методологія та практика реалізації на основі поло-

жень Кримінального процесуального кодексу України 2012 р.: монографія / І. В. Гловюк. – Одеса: Юридична література, 2015. – 712 с.

У монографії досліджено теоретико-методологічні засади кримінально-процесуальних функцій як категорії кримінально-процесуальної доктрини; визначено систему та класифікацію кримінально-процесуальних функцій. Розглянуто функціональну спрямованість кримінально-процесуальної діяльності суб'єктів кримінального провадження з урахуванням положень Кримінального процесуального кодексу України 2012 року. На основі аналізу широкого кола

наукових досліджень охарактеризовано кримінально-процесуальні функції основоположного (первинного) рівня та похідні кримінально-процесуальні функції (кримінально-процесуальні функції вторинного рівня, паралельного (присданого) та обслуговуючого рівня), досліджено їх реалізацію у кримінальному провадженні України. Сформульовано пропозиції щодо змін і доповнень до Кримінального процесуального кодексу України 2012 року.

Розраховано на наукових співробітників, викладачів вищих юридичних навчальних закладів і факультетів, працівників правоохоронних і судових органів, адвокатів, студентів та аспірантів вищих юридичних навчальних закладів.